

Je rozumné věřit, že Bible je poselstvím od Boha?

Úvod

Bible je považována za knihu knih. Knihu, která zásadním způsobem ovlivnila formování západní civilizace, myšlení a morálku západního člověka. Především je však považována za Boží poselství lidem. Otázkou je, zda oprávněně. Lze rozumné věřit, že Bible je poselstvím od Boha? Odpověď na tuto otázku je předmětem této přednášky.

I.

Co mimořádného tvrdí Bible?

1. Bible tvrdí, že je inspirovaná Bohem (2 Timoteovi 3:16-17)
2. Bible tvrdí, že proroctví o Spasiteli byla naplněna na Ježíši Kristu (Lukáš 24:44)
3. Bible tvrdí, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých a je Pánem a Bohem lidí (Jan 20:24-28)
4. Bible tvrdí, že tomu, kdo uposlechne evangelium Ježíše Krista, daruje Bůh věčný život (Římanům 6:23)

Skutečností je, že v každé knize Bible naleznete nějaké mimořádné tvrzení.

II.

Je Bible inspirována Bohem?

Boží inspirace Bible zjednodušeně znamená to, že autorem Bible je Bůh, který k jejímu zapsání použil lidi. Bible je sbírkou 66 různých knih, jež byly zapsány v průběhu cca 1600 let cca 40 různými pisateli. 39 knih jsou Hebrejská Písma, které tvoří náš Starý zákon (dále též jen "SZ"). 27 knih jsou Řecká Písma, které tvoří náš Nový zákon (dále též jen "NZ").

- a) Doba sepsání knih Bible: např. 5 knih Mojžíšových zapsal z větší části Mojžíš, který žil cca 15. století před Kristem; mnohé Žalmy složil David, který žil cca v 10. století před Kristem; knihu Izajáš zapsal Izajáš, který žil cca v 8. století před Kristem; knihu Skutků zapsal Lukáš v 1. století po Kristu, Evangelium podle Jana zapsal Jan před koncem 1. století po Kristu.
- b) Společenské postavení pisatelů knih Bible: např. Mojžíš byl vychován jako egyptský princ, byl vyučen veškeré moudrosti egyptské; Jozue byl vojevůdcem Izraelitů; David byl králem Izraele; Ámos byl pastevcem; Daniel byl vysokým státním úředníkem v Babylonské říši; Ezechiél byl knězem; Nehemiáš byl číšníkem perského krále; Lukáš byl řeckým lékařem; apoštol Matouš byl celníkem; apoštol Petr byl rybářem; apoštol Pavel byl znalcem Mojžíšova zákona a výrobcem stanů.
- c) Místo sepsání knih Bible: např. Mojžíš psal v Sinajské pustině (Sinajský poloostrov – dnešní Egypt); Jeremiáš psal v Jeruzalémě; Daniel psal v Babylonu (dnešní Irák); apoštol Pavel psal v Korintu (dnešní Řecko), Efezu (dnešní Turecko) a Římě; apoštol Jan psal v Efezu.
- d) Jazyky knih Bible: SZ byl zapsán hebrejsky, částečně aramejsky; NZ byl zapsán lidovou řečtinou (koiné).
- e) Typy slohů knih Bible: Zákon (náboženský, trestní, občanský), poezie, historie, vyprávění, biografie, proroctví, apokalypsa.

Pisatelé Bible měli různá vzdělání a společenská postavení, byli příslušníky různých národů a mluvili různými jazyky. Žili v různých dobách, v různých kulturních prostředích, v různých zemích na různých kontinentech. Poslední kniha SZ byla zapsaná cca v roce 400 před Kristem. Všechny knihy NZ byly zapsány cca v průběhu druhé poloviny 1. století po Kristu.

V souladu se zákonem kauzality, je Bible následkem, který svědčí o své adekvátní příčině. Je tou příčinou jediná mysl Boží nebo mysl cca 40 různých lidí?

Je-li příčinou Bible jediná mysl Boží, pak pro to musí existovat důkazy, např.

- a) vnitřní jednota Bible,
- b) nadčasovost poselství Bible,
- c) naplnění předpovědí (prorocství) Bible,
- d) soulad Bible s vnějšími zdroji historických poznatků,
- e) soulad současného textu knih Bible s původními texty.

Je-li příčinou Bible mysl cca 40 omylných lidí v průběhu cca 1600 let, je vnitřní jednota Bible vyloučena. V takovém případě by se jednalo o názory omylných lidí, které jsou poplatné jejich době a které se s dobou mění. Jejich "prorocství" by se nenaplnila a oni by se prokázali být falešnými proroky.

III.

Je Bible vnitřně jednotná?

1. Existuje jednota Bible v doktríně o Bohu?

Bůh se ve SZ označuje slovem Elohiym, což znamená Bůh v plurálu a rovněž o sobě mluví v plurálu: "Pak Bůh (Elohiym) řekl: 'Učiňme člověka k našemu obrazu, podle naší podoby.... (1. Mojžíšova 1:26-27) Bůh se ve SZ dále označuje slovem JHVH, což znamená samoexistující nebo věčný, tedy nezávislý na jiné příčině: "Slyš, Izraeli, JHVH náš Bůh (Elohiym), je jeden JHVH." (5. Mojžíšova 6:4 RH). Z uvedeného vyplývá, že Bůh ve SZ je pluralitou více osobností, které mají stejnou božskou podstatu, což je vyjádřeno slovem "Elohiym" a jsou v jednotě, což je vyjádřeno spojením "jeden JHVH". SZ nás dále informuje, že Bůh a Spasitel je jediný a kromě něj už žádný jiný Bůh a Spasitel není: "Pamatujte na to, co bylo na počátku od věků! Já jsem Bůh (El) a jiného už není, jsem Bůh (Elohiym) a nic není jako já." (Izajáš 46:9 RH)

To je ve shodě s Bohem v NZ, který je jednotou tří osobností – Otce, Syna a Ducha Svatého, které mají stejnou božskou podstatu: "...jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech." (Efezským 4:6 EB) "Necht' je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl,..." (Filipským 2:5-6 EB) "Ale Petr mu řekl: 'Ananiáš, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole? Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!'" (Skutky apoštolské 5:3-4 EB) (Ježíš říká:) "Já a Otec jsme jedno." (Jan 10:30 EB) "Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého..." (Matouš 28:19 EB)

Všechny tři osobnosti Boha byly přítomné při stvoření světa: "Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůň byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží." (Genesis 1:1-2 EB) "O andělech je řečeno: 'Jeho andělé jsou vanutí větru a jeho služebníci plápolající oheň.' O Synovi však: 'Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království, Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.' A dále: 'Ty, Pane, jsi na počátku založil zemi, i nebesa jsou dílem tvých rukou. Ona pomínou, ty však zůstáváš; nebesa zvetšejí jako oděv, svineš je jako plášť a jako šat se změní, ty však jsi stále týž a tvá léta nikdy neustanou.'" (Židům 1:7-12 EB)

Dle Bible je Bůh Duch (5. Mojžíšova 4:12, 15; Jan 4:24), je nepomíjející (Žalmy 10:16; 1. Timoteovi 1:17), vševědoucí (Izajáš 46:9-10; 1. Jan 3:20), všemohoucí (1. Mojžíšova 17:1; Zjevení 21:22), všudypřítomný (Jeremiáš 23:23-24; Matouš 6:6), nepodléhá změnám (Malachiáš 3:6; Jakub 1:17), je spravedlivý (Žalm 89:14; Zjevení 15:3, 16:7), svatý (3. Mojžíšova 11:44, 1. Petrova 1:16), dobrý (Žalm 145:9; Marek 10:18), stvořitel všech věcí (2. Mojžíšova 20:11; Římanům 11:33-36), soudce, zákonodárce, Král (Izajáš 33:22; Jakub 4:20, 1. Timoteovi 1:17) a Spasitel (Izajáš 43:11, Titovi 1:4).

Bůh Bible je dokonalý Bůh, který na nikom a ničem nezávisí a není s nikým a ničím srovnatelný. Nedokonalá lidská mysl si jej nedokáže vymyslet. Naopak pohanští "bohové" věrně odpovídali omezeným představám svých lidských tvůrců (Izajáš 44:6-21 EB).

2. Existuje jednota Bible v doktríně o člověku?

Člověk je stvořen k Božímu obrazu (1. Mojžíšova 1:27; 1. Korintským 11:7). Je jednotou duchovní a fyzické podstaty (Kazatel 12:7; 1. Tesalonickým 5:23). Má svobodnou vůli, volí mezi dobrem a zlem (Žalm 37:27; Matouš 7:21). Jeho povinností je plnit Boží vůli (3. Mojžíšova 19:37; Matouš 7:21). Bůh povolal člověka, aby žil svatě (2. Mojžíšova 22:31; 1. Petrova 1:15). Bůh si přeje, aby se člověk stal účastníkem Božské přirozenosti (2. Petrova 1:3-4) a mohl být s Bohem na věky (Kazatel 3:11; Zjevení 21:1-4). Bůh apeluje na intelekt, lásku, úctu a zbožný strach člověka (1. Mojžíšova 2:17; Jan 4:24, 14:15, Židům 12:28). Satan apeluje na tělesné touhy a ego člověka (1. Mojžíšova 3:4-5; Matouš 4:1-11). Člověk se musí rozhodnout a má jen dvě možnosti - buď to bude sloužit Bohu anebo nebude sloužit Bohu (Jozue 24:15; Lukáš 16:13). Obě tato rozhodnutí mají dalekosáhlé důsledky pro věčnost daného člověka.

3. Existuje jednota Bible v doktríně o spáse?

Člověk byl na počátku s Bohem. Od Boha jej oddělil hřích (zlo). Trestem za hřích je smrt (1. Mojžíšova 2:17; Římanům 6:23). Soudcem je Bůh. Člověk nemá moc zachránit sám sebe před trestem. Spasitelem (tj. zachráncem) je Bůh. Spása (tj. záchrana člověka před Božím trestem za jeho hříchy) je Boží dar člověku (Efezským 2:8).

Jednotný plán spasení v Bibli: Bůh vyžaduje, aby člověk věřil Jeho Slovu, činil pokání ze svých hříchů, spoléhal na Boha a poslechl. Je ve všem, co Bůh od něj vyžaduje. Za to nabízí člověku spásu. Jednotlivý skutek poslušnosti, který Bůh vyžaduje od člověka je různý v různé době lidské historie: např. Noe měl postavit archu, Izraelité měli dodržovat Mojžíšův zákon, člověk v dnešní době má poslechnout Kristovo evangelium. Bůh naplnil svůj plán spásy (záchrany) lidí z jejich hříchů obětováním a vzkříšením Božího Syna Ježíše Krista z mrtvých. Z hlediska pozemského světa bude tento plán zakončen posledním soudem. Při tomto posledním soudu Bůh odmění lidi, kteří jednali podle Jeho Slova věčným životem a potrestá lidi, kteří nejednali podle Jeho Slova trestem věčného utrpení za jejich hříchy. (2. Petrova 3:10-14, Matouš 25:31-46).

Bible je vnitřně jednotná ve svých doktrínách o Bohu, člověku a spáse. Boží plán spásy lidí, tedy jejich záchrany před trestem za její hříchy prostupuje všemi knihami Bible. V prvních dvou kapitolách Bible jsou lidé neznalí hříchu, žijí v rajske zahradě na zemi a mají společenství s Bohem. Ve třetí kapitole Bible se lidé dopustili hříchu a ten je oddělil od Boha. Od tohoto okamžiku se v Bibli odvíjí Boží plán, jak člověka zachránit před trestem za jeho hříchy a obnovit jeho vztah s Bohem. V poslední kapitole Bible jsou lidé, jejichž hříchy byly odpuštěny a žijí společně s Bohem v jeho nebeském příbytku. *Vnitřní jednota Bible zapsané cca 40 různými lidmi v průběhu cca 1600 let je důkazem, který svědčí pro inspiraci Bible Bohem.*

IV. *Je Bible nadčasová?*

1. Je nadčasová morálka, kterou učí SZ Bible?

Bible důsledně učí lidi, kteří se hlásí k Bohu ctít nejvyšší morálku, jaká neměla obdoby v historii pohanického světa. Přečtěme si desatero přikázání, které dal Bůh prostřednictvím Mojžíše Izraelcům cca 1500 let před Kristem: "Bůh vyhlásil všechna tato přikázání: 1. 'Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne. 2. Nezobrazíš si Boha zpodoběním něčeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají. 3. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval. 4. Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytce ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý. 5. Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh. 6. Nezavraždíš. 7. Nesesmilníš. 8. Nepokradeš. 9. Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví. 10. Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.'" (Exodus 20:1-12, 13 RH, 14-17 EB)

Hříchy, které desatero SZ odsuzuje, byly běžné u pohanických "bohů". Příklad: Desatero SZ zakazuje dychtit po majetku bližního. Naopak pohanický bůh Baal dle Ugaritských textů z 15. - 13. st. před Kristem vyžaduje domy jiných bohů, také mytologická zvířata a pole. Špatný vliv pohanického náboženství na člověka je evidentní např. u Izraelského krále Achaba a jeho pohanické manželky, syrofenické princezny Jezabel, v 9. století před Kristem. Jezabel jednala podle Baalova příkladu a zosnovala vraždu Nábota Jizreelského kvůli jeho vinici, po které dychtil Achab. Achab poté zabral Nábotovou vinici. (1.Královská 21:1-16).

Desatero je jakousi ústavou celé řady dalších zákonů, které dal Bůh prostřednictvím Mojžíše Izraelcům a které v trestně právní rovině lze shrnout do principu "oko za oko, zub za zub", jež měl naučit Izraelce tomu, že za každé provinění proti Božímu zákonu náleží Bohem stanovený trest, že pozemský trest má být přiměřený provinění a že při výkonu spravedlnosti není místo pro lidskou svévoli. SZ morálka platila pro Židy následujících cca 1500 let. Ani doba cca 3500 let, která uplynula od zapsání desatera, nic neubrala na morálním imperativu přikázání: Cti svého otce i matku. Nezavraždíš. Nesesmilníš. Nepokradeš. Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví. Nebudeš dychtit po domě, ženě a čemkoliv, co patří tvému bližnímu.

2. Je nadčasová morálka, kterou učí NZ Bible?

SZ morálku překonávala pouze NZ morálka. Desatero SZ s výjimkou 4.přikázání (pamatovat na den odpočinku - sabat) bylo před cca 2000 lety NZ přeformulováno v křesťanskou morálku. Celé křesťanské náboženství je skrze oběti a vzkříšení Božího Syna Ježíše Krista založeno na individuálním osobním duchovním vztahu s Bohem jako svým Otcem a duchovním vztahu s ostatními lidmi jako svými bratry a sestrami v Kristu, resp. jako s bližními.

"Když se farizeové doslechli, že (Ježíš) umlčel Saduceje, smluvili se a jeden jejich zákoník se ho otázel, aby ho pokoušel: 'Mistře, které přikázání v zákoně je největší?' On mu řekl: 'Miluj

Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.' To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.'" (Matouš 22:34-40 EB) Vždyť přikázání, nebudeš cizoložit, nebudeš vraždit, nebudeš krást, nebudeš žádat, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, jsou shrnuta v tomto slovu: „Budeš milovat svého bližního jako sebe samého. (Římanům 13:9 CSP) Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci. (Matouš 7:12 EB) “Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: 'Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.' Ale také: 'Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyt' ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.' Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. (Římanům 12:17-21) “Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.“ (Matouš 6:1 EB) “Nesud'te, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: 'Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka' - a hle, trám ve tvém vlastním oku! Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Matouš 7:1-5 EB)

Křesťanská morálka je nejvyšší morálkou, jakou lidstvo zná od doby, kdy Ježíš Kristus chodil po zemi. Ani doba cca 2000 let, která uplynula od zapsání NZ, nic neubrala na morálním imperativu přikázání křesťanské morálky. Lidstvo nic hodnotnějšího nevymyslelo. Představte si, jak by se nám žilo na zemi, kdyby se lidé řídili křesťanskou morálkou? Naopak lidé pod vlivem lidských náboženství a filozofií hodnoty křesťanské morálky rozměňují a skutečného Boha nahrazují falešnými bohy, kteří odpovídají jejich omezeným představám, ale hlavně vyhovují jejich touhám. Žádná společnost, která neuznává ani ty nejzákladnější morální hodnoty nemá perspektivu. Dříve nebo později se dostaví nějaká krize, která prověří pevnost morálních základů, na kterých stojí společnost. Nadčasová morálka Bible je důkazem, který svědčí pro inspiraci Bible Bohem.

V

Byla naplněná proroctví Bible?

Byla naplněna proroctví SZ o Spasiteli?

Ve SZ je řada i detailních proroctví o příchodu, učení, ukřižování a vzkříšení Spasitele, která byla dle svědectví očitých svědků naplněná na Ježíši Kristu, přičemž některá z těchto proroctví naplnili Ježíšovi nepřatelé. Poslední kniha SZ byla zapsána cca 400 let před příchodem Krista. Následovalo 400 let, kdy se Bůh “odmlčel“. V době příchodu Ježíše na zem již byly všechny knihy SZ i s jejich proroctvími prokazatelně zapsané a Židé je znali, protože na podkladě proroctví SZ právě v 1. století očekávali příchod Mesiáše/Krista, který je spasí. Nesprávně si však Spasitele představovali jako politického krále, který je zachráně před římskými okupanty a který obnoví politické království Izraele. Ježíš Kristus, který byl pouhým tesařem z Nazaretu, který vysvětloval učení SZ prostým lidem jinak, než náboženští učitelé a vůdci Židovského národa, neměl žádné politické ambice a navíc kritizoval náboženskou elitu pro jejich pokrytectví, nezapadal do jejich představ politického spasitele. Náboženská elita Židovského národa, která měl v rukou i politickou moc, se rozhodla zlikvidovat Ježíše jako nepohodlného člověka a neměla žádný zájem na tom, aby se na Ježíši Kristu naplnila SZ proroctví. Po tomto stručném úvodu se podíváme na některá proroctví SZ o Spasiteli (dále též jen “P“) a na to, jak se naplnila v NZ (dále též jen “N“):

1) Potomek ženy (člověk):

P: (Bůh řekl ďáblu:) Mezi tebe a ženu položím nepřatelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu." (Genesis 3:15 EB) N: Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, (Galatským 4:4 EB)

2) Potomek Abrahama, Izáka a Jákoba, z kmene Judy: P: (Bůh řekl Abrahamovi:) Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země (Genesis 12:3). Bůh však pravil: "A přece ti tvá žena Sára porodí syna a nazveš ho Izák (to je Smíšek). Svou smlouvu s ním ustavím pro jeho potomstvo jako smlouvu věčnou." (Genesis 17:19) Vidím jej, ne však přítomného, hledím na něj, ne však zblízka. Vyjde hvězda z Jákoba, povstane žezlo z Izraele. Protkne spánky Moába, téměř všech Šétovců (Numeri 24:17). Juda nikdy nebude zbaven žezla ani palcátu, jenž u nohou mu leží, dokud nepřijde ten, který z něho vzejde; toho budou poslouchat lidská pokolení (Genesis 49:10). N: Listina rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham měl syna Izáka, Izák Jákoba, Jákob Judu a jeho bratry. (Matouš 1:1-2 EB)

3) Prorok jako Mojžíš, prostředník nové smlouvy mezi Bohem a lidmi: P: (Bůh řekl Mojžíšovi:) Povolám jim proroka z jejich bratrů, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáži. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti (Deuteronomium 18:18-19 EB). N: (apoštol Petr řekl Židům:) Bůh však takto naplnil, co předpověděl ústy všech svých proroků: [že] Kristus bude trpět. Proto číňte pokání a obraťte se, aby vaše hříchy byly smazány a přišly časy osvěžení od Pánovy tváře a aby poslal Toho, který vám byl předem kázán, Ježíše Krista, kterého musí nebe držet až do časů nápravy všech věcí, o nichž Bůh mluvil od věků ústy všech svých svatých proroků. Mojžíš přece řekl otcům: „Pán, váš Bůh, vám vzbudí z vašich bratrů Proroka jako mne; toho budete poslouchat ve všem, cokoli vám řekne. A stane se, že každá duše, která by toho Proroka neuposlechla, bude vyhlazena z lidu." Ano, také všichni proroci, kteří mluvili od Samuele a po něm, předpovídali tyto dny. Vy jste synové proroků a smlouvy, kterou Bůh uzavřel s našimi otcí, když řekl Abrahamovi: „Ve tvém semeni budou požehnána všechna pokolení země." Vám jako prvním vzbudil Bůh svého služebníka Ježíše a poslal ho žehnat vám, aby každého odvrátil od jeho nepravostí." (Skutky apoštolské 3:18-26 EB)

4) Bůh, který přišel na zem jako dítě: P: Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: "Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje." Jeho vládařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní (Izajáš 9:5-6 EB). N: Anděl jim řekl: "Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechnen lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí." A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: "Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení." Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: "Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil." Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. Všichni, kdo to slyšeli, užasli nad tím, co pastýři vyprávěli. Matouš 28:18 Ježíš přistoupil a řekl jim: "Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku." (Lukáš 2:10-20 EB)

5) Král z rodu Davidova, který panuje na věky: P: (Bůh řekl králi Davidovi:) Až se naplní tvé dny a ty ulehneš ke svým otcům, dám po tobě povstat tvému potomku, který vzejde z tvého lůna, a upevním jeho království. Ten vybuduje dům pro mé jméno a já upevním jeho královský trůn navěky (2 Samuelova 7:12-13). N: Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat na rodem Jákobovým a jeho království nebude konce." (Lukáš 1:30-33 EB)

6) Král a velekněz v jedné osobě: P: Žalmy 110:4 Hospodin přísahal a nebude želeť: Ty jsi kněz navěky podle Malkisedekova řádu. N: V ní jsme bezpečně a pevně zakotveni, jí pronikáme až do

nitra nebeské svatyně, kam jako první za nás vstoupil Ježíš, kněz na věky podle řádu Melchisedechova (Židům 6:19-20). Tento Melchisedech, král Sálemu a kněz nejvyššího Boha, vyšel vstříc Abrahamovi, když se vracel po vítězství nad králi. Požehnal mu a Abraham mu z veškeré kořisti dal desátý díl. Jméno Melchisedech se vykládá jako král spravedlnosti, král Sálemu pak znamená král pokoje. Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoben Synu Božímu zůstává knězem navždy. (Židům 7:1-3 EB)

7) Narozený v judském Betlémě: P: A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných (Micheáš 5:1). N: Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu. Tento první majetkový soupis se konal, když Sýrii spravoval Quirinius. Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města. Také Josef se vydal z Galileje, města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova, aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a čekala dítě. Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina. I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. (Lukáš 2:1-7 EB)

8) Narozený z panny: P: Sám Pán vám proto dá znamení: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel, Bůh je s námi. (Izaiáš 7:14 B21) N: Narození Ježíšovo událo se takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi, ale dříve, než se sešli, shledalo se, že počala z Ducha svatého. Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; proto se rozhodl propustit ji potají. Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: "Josefe, syny Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů." To všechno se stalo, aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: 'Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel', to jest přeloženo 'Bůh s námi'. Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu přikázal anděl Hospodinův, a přijal svou manželku k sobě. Ale nežili spolu, dokud neporodila syna, a dal mu jméno Ježíš. (Matouš 1:18-25 EB)

9) Narozený v době 4. království – Římská říše: P: Daniel tedy vešel k Arjókoví, kterého král ustanovil, aby zahubil babylónské mudrce. Přišel a řekl mu toto: "Babylónské mudrce nehub! Uved' mě před krále, sdělím králi výklad." (Daniel 2:24) ... Toto je sen. Též jeho výklad řekneme králi: Ty, králi, jsi král králů. Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. A všechna místa, kde bydlí lidé, polní zvěř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava. Po tobě povstane další království, nižší než tvé, a pak další, třetí království, měděné, které bude mít moc nad celou zemí. Čtvrté království bude tvrdé jako železo, neboť železo drtí a drolí vše, a to království jako železo, které tříští všechno, bude drtit a tříštit. Že jsi viděl nohy a prsty dílem z hrnčířské hlíny a dílem ze železa, znamená, že království bude rozdělené a bude v něm něco z pevnosti železa, neboť jsi viděl železo smíšené s jílovitou hlínou. Prsty nohou dílem ze železa a dílem z hlíny znamenají, že království bude zčásti tvrdé a dílem křehké. Že jsi viděl železo smíšené s jílovitou hlínou, znamená, že se bude lidské pokolení mísit, avšak nepřilnou k sobě navzájem, jako se nesmísí železo s hlínou. Ve dnech těch králů dá Bůh nebes povstat království, které nebude zničeno navěky, a to království nebude předáno jinému lidu. Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky, neboť jsi viděl, že se utrhl ze skály kámen bez zásahu rukou a rozdrtil železo, měď, hlínu, stříbro i zlato. Veliký Bůh dal králi poznat, co se v budoucnu stane. Sen je pravdivý a výklad spolehlivý." Tu král Nebúkadnesar padl na tvář, poklonil se před Danielem a rozkázal, aby mu byla obětována oběť přídatná s vonnými dary. Král Daniela oslovil: "Vpravdě, váš Bůh je Bohem bohů a Pán králů, který odhaluje tajemství, neboť jsi mi dokázal toto tajemství odhalit." (Daniel 2:36-47 EB) Z historie víme, že Novobabylónská říše, kterou založil král Nebúkadnesar II. na přelomu 7. a 6. století před Kristem byla zničena Médy a Peršany. Po ní následovala jako druhá říše Medo-perzská, resp. Perzská na konci 6. století před Kristem, která byla zničena Alexandrem Makedonským ve 4. století před Kristem. Po ní následovala jako třetí říše

Řecká, jež se za krátkého života Alexandra rozprostírala od Řecka na západě až po řeku Indus na východě. Po jeho smrti si východní území včetně Egypta, Palestiny a Sýrie rozdělili dva z jeho vojevůdců Ptolemaios a Seleukos, jejichž potomci střídavě ovládali Judsko až do 1. století před Kristem, kdy toto území ovládla jako čtvrtá říše Římská a na jeho trůn dosadila loutkového krále a Židy nenáviděného Edómce Heroda. Později po jeho smrti spravovali Judsko římscí prokurátoři, mezi jinými i Pilát Pontský, a částem bývalého království vládli i dva z jeho synů Herodes Antipas a Filip. N: V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a v galileji vládl Herodes, jeho bratr Filip na území Itureje a Trachonitidy a Lyzaniás v Abiléně, za nejvyššího velekněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: "Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů", jak je psáno v knize slov proroka Izaiáše: 'Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každá propast bude zasypána, hory i pahorky budou srovnány; co je křivé, bude přímé, hrbolaté cesty budou rovné; a každý tvor uzří spasení Boží.' (Lukáš 3:1-6 EB) Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš. Na to Jan všem řekl: "Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než jsem já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm (Lukáš 3:15-16). Když se všechen lid dával křtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe a Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil." Když Ježíš začínal své dílo, bylo mu asi třicet let. Jak se mělo za to, byl syn Josefa ... (Lukáš 3:21-23 EB)

10) Povraždění dětí: P: Toto praví Hospodin: "V Rámě je slyšet hlasité bědování, přehořký pláč. Ráchel oplakává své syny, odmítá útěchu, protože její synové už nejsou." (Jeremjáš 31:15) N: Když Herodes poznal, že ho mudrci oklamali, rozlítil se a dal povraždit všechny chlapce v Betlémě a v celém okolí ve stáří do dvou let, podle času, který vyzvěděl od mudrců. Tehdy se splnilo, co je řečeno ústy proroka Jeremiáše: 'Hlas v Ráma je slyšet, pláč a veliký nářek; Ráchel oplakává své děti a nedá se utěšit, protože jich není.' (Matouš 2:16-18 EB)

11) Pokorným přinesl radostnou zvěst: P: Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, (Izajáš 61:1) N: Ježíš se vrátil v moci Ducha do Galileje a pověst o něm se rozšířila po celém okolí. Učil v jejich synagógách a všichni ho velmi chválili. Přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagógy a povstal, aby četl z Písma. Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno: 'Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.' Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny. Promluvil k nim: "Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli." (Lukáš 4:14-21 EB)

12) Triumfální vjezd do Jeruzaléma: P: Rozjásej se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hláhol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti (Zachariáš 9:9). N: Oni odpověděli: "Pán je potřebuje." Přivedli oslátko k Ježíšovi, hodili přes ně své pláště a Ježíše na ně posadili. A jak jel, prostírali mu své pláště na cestu. Když už se blížil ke svahu Olivové hory, počal celý zástup učedníků radostně a hlasitě chválit Boha za všechny mocné činy, které viděli. Volali: "Požehnaný král, který přichází ve jménu Hospodinově. Na nebi pokoj a sláva na výsostech!" Když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo tam prodávali, a řekl jim: "Je psáno: 'Můj dům bude domem modlitby', ale vy jste z něho udělali doupě lupičů." Každý den učil v chrámě; velekněží však a zákoníci i přední mužové z lidu usilovali o to, aby jej zahubili, ale nevěděli, jak by to měli udělat, poněvadž všechen lid mu visel na rtech (Lukáš 19:34-38, 45-48 EB).

13) Neuvěřili v něj: **P: Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? (Izajáš 53:1)** **N: Dokud máte světlo, věrte ve světlo, abyste se stali syny světla."** Tak promluvil Ježíš; potom odešel a skryl se před nimi. Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho; a tak se naplnilo slovo, které řekl prorok Izajáš: 'Hospodine, kdo uvěřil našemu kázání? A komu byla zjevena moc Hospodinova?' (Jan 12:36-38 EB)

14) Nenáviděli ho bez důvodu: **P: Ať se nade mnou mí zrádní nepřátelé neradují, ať nemhouří oči, kdo mě bez důvodu nenávidí (Žalmy 35:19).** **N: Kdybych byl mezi nimi nečinil skutky, jaké nikdo jiný nedokázal, byli by bez hříchu. Ale oni je viděli, a přece mají v nenávisti i mne i mého Otce. To proto, aby se naplnilo slovo napsané v jejich zákoně: 'Nenáviděli mě bez příčiny'.** (Jan 15:24-25 EB)

15) Zrazen přítelem za 30 stříbrných mincí: **P: I ten, s nímž jsem žil v pokoji a jemuž jsem důvěřoval, ten, jenž můj chléb jedl, vypíná se nade mne a zvedá patu (Žalmy 41:10).** Řekl jsem tedy: "Pokládáte-li to za dobré, vyplaťte mi mzdu; ne-li, nechte být." Tu mi odvážili jako mzdu třicet šekelů stříbra (Zacharjáš 11:12). **N: Tehdy šel jeden z dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský, k velekněžím a řekl: "Co mi dáte? Já vám ho zradím."** Oni mu určili třicet stříbrných. Od té chvíle hledal vhodnou příležitost, aby ho zradil. (Matouš 26:14-16 EB) Ještě ani nedomluvil, a hle, zástup, a vpředu ten, který se jmenoval Jidáš, jeden z Dvanácti; přistoupil k Ježíšovi, aby ho políbil. Ježíš mu řekl: "Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?" (Lukáš 22:47-48)

16) Obviněn falešnými svědky: **P: Zákeřní svědkové povstávají, nevím o ničem, z čeho viní mě. Za dobrotu mi zlobou odplácejí, jsem opuštěný jako sirotek! (Žalmy 35:11-12 B21)** **N: Velekněží a celá rada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby ho mohli odsoudit k smrti, ale nenalezali. Mnozí sice proti němu křivě svědčili, ale svědectví se neshodovala. Někteří pak vystoupili a křivě proti němu svědčili: "Slyšeli jsme ho říkat: Já zbořím tento chrám udělaný rukama a ve třech dnech vystavím jiný, ne rukama udělaný."** Ale ani jejich svědectví se neshodovala. Tu velekněz vstal, postavil se uprostřed a otázel se Ježíše: "Nic neodpovídáš na to, co tihle proti tobě svědčí?" On však mlčel a nic neodpověděl. Opět se ho velekněz zeptal: "Jsi Mesiáš, Syn Požehnaného?" Ježíš řekl: "Já jsem. A uziřte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými." Tu velekněz roztrhl svá roucha a řekl: "Nač potřebujeme ještě svědky? Slyšeli jste rouhání. Co o tom soudíte?" Oni pak všichni rozhodli, že je hoden smrti. (Marek 14:55-64 EB)

17) Odmítnut vlastním národem, vzal na sebe trest za naše hříchy: **P: Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? Vyrosl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel. Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti. Ale Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny. "Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme. Proto mu dávám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky."** **On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných (Izajáš 53:1-12).** **N: Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali (Jan 1:11).** **Velekněží a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili. Vladař jim**

řekl: "Koho vám z těch dvou mám propustit?" Oni volali: "Barabáše!" Pilát jim řekl: "Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?" Všichni volali: "Ukřižovat!" Namítl jim: "Čeho se vlastně dopustil?" Ale oni ještě více křičeli: "Ukřižovat!" Když pak Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: "Já nejsem vinen krví tohoto člověka; je to vaše věc." A všechen lid mu odpověděl: "Krev jeho na nás a naše děti!" (Matouš 27:20-25 EB)

18) Ponížen, týrán, ukřižován, losovali o jeho oděv, nebyla mu zlomena kost, probodli mu bok: P: Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, a své líce těm, kdo rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a poplíváním (Izajáš 50:6). Svě tlamy na mě otvírají jak draví řvoucí lvi! Jak voda se roztékám, všechny kosti mám vymknuté. Mé srdce se vosku podobá, rozpustilo se v nitru mém. Patro mám suché jako střep, jazyk mi přilnul k čelistem, do prachu smrti srazilš mě! Smečka psů se na mě sbíhá, obstupují mě zlosyni. Ruce i nohy mi probodli, všechny mé kosti se dají spočítat! Dívají se na mě, zírají, o moje šaty dělí se, o moje roucho losují (Žalmy 22:14-19 B21). Na dům Davidův a na obyvatele Jeruzaléma ale vylíji Ducha milosti a modliteb a tehdy pohlédnou na mě, jehož probodli. Budou ho oplakávat, jako se oplakává jediný syn; budou nad ním hořce truchlit, jako když umře prvorozený (Zachariáš 12:10 EB). N: Tehdy dal Pilát Ježíše zbičovat. Vojáci upletli z trní korunu, vložili mu ji na hlavu a přes ramena mu přehodili purpurový plášť. Pak před něho předstupovali a říkali: "Bud' pozdraven, králi židovský!" Přitom ho bili do obličeje. Pilát znovu vyšel a řekl Židům: "Hled'te, vedu vám ho ven, abyste věděli, že na něm nenalézám žádnou vinu." Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti. Pilát jim řekl: "Hle, člověk!" Když ho velekněží a jejich služebníci uviděli, dali se do křiku: "Ukřižovat, ukřižovat!" Pilát jim řekl: "Vy sami si ho křižujete! Já na něm vinu nenalézám." Židé mu odpověděli: "My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za Syna Božího." Když to Pilát uslyšel, ještě více se ulekl. Vešel znovu do paláce a řekl Ježíšovi: "Odkud jsi?" Ale Ježíš mu nedal žádnou odpověď. Pilát řekl: "Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám moc tě propustit, a mám moc tě ukřižovat?" Ježíš odpověděl: "Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána šůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší vinu." Od té chvíle ho Pilát usiloval propustit. Ale Židé křičeli: "Jestliže ho propustíš, jsi nepřítel císařův. Každý, kdo se vydává za krále, je proti císaři." Když to Pilát uslyšel, dal vyvést Ježíše ven a zasedl k soudu na místě zvaném 'Na dláždění', hebrejsky Gabbatha. Byl den přípravy před svátky velikonočními, kolem poledne. Pilát Židům řekl: "Hle, váš král!" Oni se dali do křiku: "Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!" Pilát jim řekl: "Vašeho krále mám dát ukřižovat?" Velekněží odpověděli: "Nemáme krále, jen císaře." Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován, a oni se Ježíše chopili. Nesl svůj kříž a vyšel z města na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali a s ním jiné dva, z každé strany jednoho a Ježíše uprostřed. Pilát dal napsat nápis a připevnit jej na kříž. Stálo tam: Ježíš Nazaretský, král židovský. Ten nápis četlo mnoho Židů, neboť místo, kde byl ukřižován, bylo blízko města; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. Židovští velekněží řekli Pilátovi: "Neměls psát 'židovský král', nýbrž 'vydával se za židovského krále'." Pilát odpověděl: "Co jsem napsal, napsal jsem." Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovi díl; zbýval ještě spodní šat. Ten byl beze švů, od shora vcelku utkaný. Řekli mezi sebou: "Netrhejme jej, ale losujme, čí bude!" To proto, aby se naplnilo Písmo: 'Rozdělili si mé šaty a o oděv můj metali los.' To tedy vojáci provedli. U Ježíšova kříže stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: "Ženo, hle, tvůj syn!" Potom řekl tomu učedníkovi: "Hle, tvá matka!" V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě. Ježíš věděl, že vše je již dokonáno; a proto, aby se až do konce naplnilo Písmo, řekl: "Žízním." Stála tam nádoba plná octa; namočili tedy houbu do octa a na yzopu mu ji podali k ústům. Když Ježíš okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." A nakloniv hlavu, skonal. Poněvadž byl den přípravy a těla nesměla zůstat přes sobotu na kříži - na tu sobotu totiž připadal veliký svátek - požádali Židé Piláta, aby odsouzeným byly zlámány kosti a aby byli snati s kříže. Přišli tedy vojáci a zlámali kosti prvnímu i druhému, kteří byli ukřižováni s ním. Když přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali, ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl,

vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili. Neboť se to stalo, aby se naplnilo Písmo: 'Ani kost mu nebude zlomena'. A na jiném místě Písmo praví: 'Uvidí, koho probodli.' (Jan 19:1-37 EB)

19) Vstal z mrtvých: P: Hospodina vidím před sebou napořád, je po mé pravici, nezakolísám. Mé srdce je šťastné, můj jazyk zpívá, také mé tělo v bezpečí odpočívá. Nenecháš v hrobě duši mou, nevydáš jámě svého věrného! Stezku života jsi mi ukázal, ve tvé přítomnosti je plnost radosti, nekonečné blaho je po tvé pravici! (Žalmy 16:8-11 B21) Ježíš rovněž prorokoval svou smrt a vzkříšení, ale jeho učedníci mu nevěřili: P NZ: Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!" Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!" (Matouš 16:21-23) N: Ženy, které šly s Ježíšem z Galileje, šly za ním; viděly hrob i to, jak bylo tělo pochováno. Potom se vrátily, aby připravily vonné masti a oleje. Ale v sobotu zachovaly podle přikázání sváteční klid (Lukáš 23:55-56). Prvního dne po sobotě, za časného jitra, přišly k hrobu s vonnými mastmi, které připravily. Nalezly však kámen od hrobu odvalený. Vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich dva muži v zářícím rouchu. Zachvátil je strach a sklonily se tváří k zemi. Ale oni jim řekli: "Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji, že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát." Tu se rozpomenuly na jeho slova, vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti učedníkům i všem ostatním. Byla to Marie z Magdaly, Jana a Marie Jakubova a s nimi ještě jiné, které pověděly apoštolům. Těm však ta slova připadala jako blouznění a nevěřili jim (Lukáš 24:1-11). Téhož dne večer - prvního dne po sobotě - když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš a postavil se uprostřed nich a řekl: "Pokoj vám." Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána. Ježíš jim znovu řekl: "Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás." Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: "Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou." Tomáš, jinak Didymos, jeden z dvanácti učedníků, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní mu řekli: "Viděli jsme Pána." Odpověděl jim: "Dokud neuvidím na jeho ruku stopy po hřebech a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím." Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se a řekl: "Pokoj vám." Potom řekl Tomášovi: "Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř!" Tomáš mu odpověděl: "Můj Pán a můj Bůh." (Jan 20:19-28 EB)

20) Po svém vzkříšení vystoupil na nebe, odkud vládne jako král; v jeho jménu je lidem zvěstována spása z jejich hříchů: P: Davidův, žalm. Výrok Hospodinův mému pánu: "Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám." Hospodin vztáhne žezlo tvé moci ze Sijónu. Panuj uprostřed svých nepřátel! (Žalmy 110:1 EB) I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha. Způsobím, že budou na nebi i na zemi divné úkazy: krev a oheň a sloupy dýmu. Slunce se zastře tmou a měsíc krví, dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný. Avšak každý, kdo vyzývá Hospodinovo jméno, se zachrání. Na hoře Sijónu a v Jeruzalémě budou ti, kdo vyvázli, jak řekl Hospodin, spolu s těmi, kdo přežili, jež Hospodin povolá. (Jóel 3:1-5 EB) N: Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. (Marek 16:19 EB) Ale děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele: „A stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha(d) na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení, vaši mládenci budou mít vidění a vaši starci budou mít sny. (d) ř: vyleji ze svého Ducha I na své služebníky a na své služebnice v oněch dnech sešlu svého Ducha, a budou prorokovat. A učiním divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi: krev a oheň a oblaka dýmu. Slunce se obrátí v temnotu a měsíc se změní v krev, než přijde den Páně(e), velký a slavný; (e) Hospodinův a každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude zachráněn.“ Muži izraelští, slyšte tato

slova: Ježíše Nazaretského(f) Bůh potvrdil před vašimi zraky mocnými činy, divy a znameními, která mezi vámi skrze něho činil, jak sami víte. (f) ř: *Nazorejského* Bůh předem rozhodl, aby byl vydán, a vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili. Ale Bůh ho vzkřísil; vytrhl jej z bolestí smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci. David o něm praví: „Viděl jsem Pána stále před sebou, je mi po pravici, abych nezakolísal; proto se mé srdce zaradovalo a jazyk můj se rozjásal, nadto i tělo mé odpočine v naději, neboť mě nezanecháš v říši smrti a nedopustíš, aby se tvůj Svatý rozpadl v prach. Dal jsi mi poznat cesty života a blízkost tvé tváře mne naplní radostí.“ Bratří, o praotci Davidovi vám mohu směle říci, že zemřel a byl pohřben; jeho hrob tu máme až dodnes. Byl to však prorok a věděl o přísaze, kterou se mu Bůh zavázal, že jeho potomka nastolí na jeho trůn; viděl do budoucnosti a mluvil tedy o vzkříšení Kristově, když řekl, že nezůstane(g) v říši smrti a jeho tělo se nerozpadne v prach. (g) var: + *jeho duše* David nevstoupil na nebe, ale sám Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit. Byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte.říká: „Řekl Hospodin(h) mému Pánu: Usedni po mé pravici, (h) ř: *Pán* dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.“ Ať tedy všechen Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem(i).“ (i) ř: *Kristem* Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratří?“ Petr jim odpověděl: „Obraťte se(j) a každý z vás ať přijme křest ve jménu(k) Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. (j) *Čiňte pokání (k) ve (na) jméno* Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.“ A ještě mnoha jinými slovy je Petr zapřisahal a napomínal: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“ Ti, kteří(l) přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. (l) var: + *rádi* Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. (Skutky 2:16-42 CEP2001)

SZ obsahuje celou řadu dalších proroctví o Spasiteli, která byla naplněna na Ježíši. Poslední kniha SZ byl přitom zapsaná staletí před příchodem Ježíše Krista. Pouze Bůh zna budoucnost. Je absolutně nemožné, aby se desítky pisatelů knih SZ žijících v naprosto odlišných kulturních, sociálních a politických podmínkách v období cca 1000 let množstvím náhodných předpovědí vždy trefili do skutečností, které měly nastat o stovky let později. Je nemožné, aby se všechna proroctví o Spasiteli naplnila na Ježíši náhodou. Náboženská a politická elita Židovského národa odmítla Ježíše jako Spasitele a udělala vše proto, aby se ho zbavila. Ježíš zemřel potupnou smrtí na kříži rukama římských pohanů. Tím byl v očích Židů zdiskreditován jako možný Spasitel, kterého si představovali jako politického záchrance, osvoboditele od římských okupantů a obnovitele Izraelského království. Pokud by se na Ježíši nenaplnila SZ proroctví, včetně proroctví o jeho vzkříšení z mrtvých, nikdy by žádný z Židů se zdravým rozumem v něj neuvěřil jako ve svého Spasitele a nikdy by křesťanství nevzniklo, resp. pokud by nějakým nepochopitelným způsobem vzniklo, tak by nepřežilo perzekuci ze strany Židů, pohanů i římské vládní moci. Protože jedna věc je uvěřit nějaké pošetilosti, ale jiná věc je nechat se kvůli víře v pošetilost ukamenovat, ukřižovat, upálit nebo rozsápat lvy. To je přesně druh perzekuce, který prověděl pravost víry křesťanů již krátkou dobu po ukřižování a vzkříšení Krista z mrtvých. **Naplnění proroctví Bible o Spasiteli na Ježíši Kristu je důkazem, který svědčí pro inspiraci Bible Bohem.**

VI.

Existuje soulad mezi Biblí a vnějšími zdroji historických poznatků?

1. Co potvrzuje archeologie?

Archeologie potvrzuje existenci:

a) postav zmíněných v Bibli: např. Stéla z Tel Dan z konce 8. století před Kristem (objevena v roce 1994) zmiňuje Davidův dům (1. Královská 12:19) – do té doby byla existence krále Davida zpochybňována právě s ohledem na absenci mimobiblických důkazů, nebo Moabský kámen z 9. století před Kristem zmiňuje Izraelského krále Omriho (1. Královská 16:23-24);

b) národů zmíněných v Bibli: např. ještě v 19. století po Kristu byl moderní historii naprosto neznámý národ Chetitů, který je zmíněn již v 1.Mojžíšově 15:20 (tj. v knize, která byla zapsaná cca v 14. století před Kristem). To byl jeden z důvodů, pro který skeptici odmítali Bibli jako nehistorickou. O tento argument je připravili na konci 19. století archeologové, kteří v Turecku odkryli pozůstatky kdysi mocné Chetitské říše.

c) zvyků zmíněných v Bibli: např. tabulka z Nuzi (v dnešním Iráku) N 204 ze 14./13. století před Kristem hovoří o Tupkitillovi, jež prodal své dědické právo k háji svému bratrovi za 3 ovce, což odpovídá podobné biblické události, kdy Ezau prodal právo prvorozenství svému bratru Jákobovi za miskou jídla (1.Mojžíšova 25:30-34);

d) uctívání pohanských bohů zmíněných v Bibli: např. Baal (Soudců 6:31), Aštoreta (Soudců 2:13); měst zmíněných v Bibli: např. Ur (1.Mojžíšova 15:7), Chárán (1.Mojžíšova 11:31);

e) historických událostí zmíněných v Bibli: např. Babylonská kronika (Jeruzalémská kronika ABC 5) potvrzuje, že v 6. století před Kristem Babylonský král Nebúkadnesar oblehl Jeruzalém, zmocnil se něj, zajal Judského krále a dosadil na trůn nového krále podle vlastní volby (2. Královská 24:10-17). ***Soulad Bible s archeologií svědčí o tom, že Bible není sbírkou mýtů, ale pravdivým záznamem.***

2. Co potvrzují mimobiblické písemné památky?

Např. významný římský historik Gaius Suetonius Tranquillus (cca *69/75, †130/140 po Kristu) autor knihy "Životopisy dvanácti císařů" (počínaje Juliem Caesarem a dále) (kterou napsal kolem r. 120 po Kristu) napsal o očekávání příchodu politického Mesiáše ze strany Židovského národa v 1. století po Kristu, jež následně vyústilo ve válku Židů proti římské moci v druhé polovině 60. let po Kristu a rozdrčení židovského ozbrojeného odporu římskými vojevůdci a pozdějšími římskými císaři Vespasiánem a Titem: "Starověké a ustálené přesvědčení převládalo na východě, že osud ustanovil, že někdo vzejde z Judska, kdo získá univerzální vládu. Toto přesvědčení, které jak událost prokázala, se týkalo římského císaře, Židé vztáhli na sebe, a proto se vzbouřili." (Životopisy dvanácti císařů, Vespasian).

Nejvýznamnější římský historik období Římského císařství Publius Cornelius Tacitus (cca *52/56, †117/120 po Kristu) ve svých "Letopisech" (které napsal někdy mezi r. 115. a 117. po Kristu) napsal na podobné téma: "Mnozí byli přesvědčeni, že to bylo uvedeno ve starověkých knihách jejich kněží, že právě v této době měl východ zvítězit a že někdo měl vzejít z Judska a stát se vládcem. Byl to Vespasian a Titus, koho tato nejednoznačná proroctví předpovídala." (Letopisy V) ***Soulad Bible s mimobiblickými písemnými památkami svědčí o tom, že Bible není sbírkou mýtů, ale pravdivým záznamem. Soulad Bible s vnějšími zdroji historických poznatků je důkazem, který svědčí pro inspiraci Bible Bohem.***

VII.

Existuje soulad mezi současným textem knih Bible a původními texty?

Odpovídá text Bible v 21. století původním textům?

Postoj Židů k Hebrejským Písmům (t.j. křesťanskému SZ) shrnuje židovský historik 1. století po Kristu Josephus Flavius ve svém díle "Contra Apionem": "Poskytli jsme praktický důkaz, jakou máme ke svým Písmům úctu. Ačkoliv uplynulo tolik dlouhých let, nikdo se neodvážil něco k nim přidat či ubrat nebo změnit jedinou slabiku. Každý pravověrný Žid je hned od narození považuje za Boží výnos, řídí se jimi a v případě potřeby pro ně ochotně zemře. Čas od času jsme slyšeli svědectví o věznicích, kteří raději prošli útrapami mučení a smrti, než aby řekli jediné slovo proti Zákonu a ostatním textům."

A) Kánon Hebrejských Písem má 3 části: 1) Pentateuch (5 knih Mojžišových), 2) Proroky (prorocké knihy) a 3) Spisy (kam patří m.j. Žalmy). Hebrejská Písma (dále též jen "HP") s jiným uspořádáním knih tvoří Starozákonní Písma Bible. Hodnověrnost textů SZ dokládají:

a) Septuaginta - řecký překlad HP z 3. až 1. století před Kristem;

b) řecký Kodex Vaticanus, řecký Kodex Sinaiticus - cca r. 350 po Kristu, latinská Vulgáta - přelom 4. a 5. století po Kristu;

c) syrská Pešitta z 5. století po Kristu;

d) Hebrejsky psané Svitky od Mrtvého moře z období 2. století před Kristem až do r. 68 po Kristu, které obsahují fragmenty všech knih HP vyjma knihy Ester, dále kompletní knihu Izajáš, jakož i komentáře a jejich fragmenty k různým knihám HP. Do doby nalezení Svitků od Mrtvého moře pocházely nejstarší dochované hebrejsky psané manuskripty HP (tzv. masoretské rukopisy) z doby kolem roku 800 po Kristu (nejstarším úplným dochovaným masoretským rukopisem HP je Kodex Leningradský z r. 1008 po Kristu). Jejich srovnáním se Svitky od Mrtvého moře byla potvrzena hodnověrnost HP (v textech se vyskytují nevýznamné rozdíly, které se netýkají doktrín);

e) Ježíš Kristus a pisatelé NZ v 1. století po Kristu, kteří respektují HP jako Boží slovo a cca 300 x citují z HP (Lukáš 24:44).

B) Kánon Řeckých Písem (dále též jen "NZ") má 27 knih, které jsou nejlépe zdokumentovanými knihami starověku, přestože popisují narození, učení, skutky, smrt a vzkříšení židovského tesaře z bezvýznamné provincie na periferii Římského impéria a vznik křesťanství. Dochovalo se cca 3 tisíc řecký psaných manuskriptů NZ nebo jeho částí a dalších cca 2 tisíc řecky psaných manuskriptů, ve kterých je text NZ uspořádán ve formě lekcionáře pro denní čtení. Dále existuje cca 8 tisíc latinsky psaných a cca 2 tisíc jinojazyčných starověkých rukopisů. Nejstarší dochovaný řecký papýrový fragment NZ je oboustranně popsaný fragment Rylandův nalezený v Egyptě z období cca r. 125-135 po Kristu, jež obsahuje Evangelium podle Jana 18:31-33, 37-38: Pilát jim řekl: "Vezměte si ho vy a sud'te podle svého zákona!" Židé mu odpověděli: "Není nám dovoleno nikoho popravít." To aby se naplnilo slovo Ježíšovo, kterým naznačil, jakou smrtí má zemřít. Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: "Ty jsi král židovský?" ... Pilát mu řekl: "Jsi tedy přece král?" Ježíš odpověděl: "Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas." Pilát mu řekl: "Co je pravda?" Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: "Já na něm žádnou vinu nenalézám (Jan 18:31-33, 37-38 EB).

C) Nejlepší a nejdůležitější manuskripty NZ jsou obsaženy v následujících písemnostech:

a) řecký Codex Vaticanus a řecký Codex Sinaiticus – cca r. 350 po Kristu, jež dělí od pisatelů NZ maximálně 300 let a od smrti posledního z nich - apoštola Jana cca 250 let;

b) starý latinský překlad – původně vyhotoven asi kolem r. 150 po Kristu; jeho nejstarší existující opisy vznikly cca r. 350 po Kristu; asi 20 z nich a několik fragmentů zůstalo zachováno; protože je zpětně datován až téměř do doby sepsání poslední knihy NZ, je zdaleka nejdůležitější z latinských verzí (převzato z knihy Třikrát o bibli od amerického autora Neil R. Lightfoot, tisk LOGOSPRESS, Vídeň 1984)

c) latinská vulgáta – revize starého latinského překladu Jeronýmem z přelomu 4. a 5. století po Kristu;

d) řecký Codex Alexandrinus, řecký Kodex Washingtonský, Kodex Ephraemi - cca 5 století po Kristu;

e) řecko-latinský Codex Bezae z 5. nebo 6. století po Kristu.

Pro srovnání "Zápisky o válce galské" (cca 58-40 před Kristem) prvního muže Římského impéria Gaia Iulia Caesara se dochovaly asi jen v 10-ti dobrých manuskriptech, přičemž nejstarší z nich dělí od doby Caesara cca 900 let. Ze 142 knih "Dějin od založení města", které napsal Titus Livius (cca *59 před Kristem, †17 po Kristu) se dochovalo pouze 35, které známe z méně než 20-ti významných manuskriptů, přičemž nejstarší z nich s fragmenty knih III-VI je až ze 4. století po

Kristu. Ze 14 knih "Dějiny" (cca 100 po Kristu) od Tacita se dochovalo pouze 4 a půl knihy. Ze 16 knih Tacitových "Letopisů" se 10 knih dochovalo v celku a 2 pouze částečně. Text existujících částí těchto dvou velkých Tacitových historických děl se zcela opírá o 2 manuskripty, přičemž jeden z nich je teprve z 9. století po Kristu a druhý dokonce až z 11. století po Kristu. "Dějiny peloponéské války", které napsal athénský historik Thucydides (cca *460/455 - †395 před Kristem) jsou nám známy pouze z 8 manuskriptů, z nichž nejstarší je cca z roku 900 po Kristu a z několika papyrových fragmentů z počátku křesťanské éry. Podobně je tomu v případě "Dějiny", které napsal Hérodotos (cca *485/484 - †430/420 před Kristem). Přesto odborníci na klasickou historii nemají pochybnost o autenticitě Hérodota nebo Thucydida, ačkoliv nejstarší použitelné manuskripty jejich děl dělí více než 1300 let od doby vzniku jejich originálů.

Textová kritika je vědní obor, který zkoumá a porovnává varianty biblických textů a snaží se určit znění biblického textu, které nejvěrněji odpovídá originálu. Několik komentářů textových kritiků ke spolehlivosti biblických textů: "úplná shoda ve většině slov NZ" (Thiessen); "pouze 1/1000 slov NZ v pochybnosti" (Westcott, Hort); Sir Frederic George Kenyon (*1863 - †1952), britský paleograf, biblický a klasický učenec, ředitel Britského Muzea a prezident Britské Akademie, uvedl: "Křesťan může vzít celou Bibli a říci bez obav nebo pochybností, že má v ruce pravé Boží slovo, které se uchovalo z generace na generaci až do naší doby bez podstatných ztrát." (poslední citát převzat z knihy Třikrát o bibli od amerického autora Neil R. Lightfoot, tisk LOGOSPRESS, Vídeň 1984)

Na okraj výše uvedeného zpráva z medií:

Dne 25.12.2012 byl na stránce art.ihned.cz publikován článek: "Nejstarší kusy hebrejské bible jsou naskenované online. Podívejte se". V článku se uvádí, že Izraelský památkový úřad začal zpřístupňovat digitální verze nejstarších dochovaných úryvků hebrejské bible, které pocházejí z takzvaných Svitků od mrtvého moře. ... Většina ze svitků se podle úřadu stoprocentně shoduje s těmi, které známe z dnešního Tanachu (hebrejské bible, tedy ze spisů, ze kterých se později stal Starý zákon). Staré jsou zhruba dva tisíce let a v temných jeskyních v Kumránu, kde byly nalezeny teprve roku 1947, přežily na papyru jediné díky horkému a suchému klimatu i naprosté absenci světla. ...Na jednom ze svitků se zachovaly např. první slova z knihy Genesis ("Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi..."), jiný pro změnu uchovává Desatero přikázání, které Mojžíš od Hospodina obdržel na hoře Sinaj. Zachovaly se také Žalmy nebo starý rukopis knihy Leviticus, napsaný hebrejštinou, která se používala za času Prvního chrámu (tedy za éry krále Šalamouna, datované okolo roku 970-930 před naším letopočtem). ... Obsah naskenovaných Svitků od mrtvého moře je k nalezení na stránkách knihovny. <http://www.deadseascrolls.org.il/featured-scrolls>

Skutečnost, že byl biblický text ve stejné podobě předáván z generace na generaci a že se o tom dochovalo množství starověkých písemných důkazů je - při vědomí toho, že se dochoval jen nepatrný zlomek jiných písemností starověku - dalším důkazem, který svědčí pro inspiraci Bible Bohem.

ZÁVĚR

Bible obsahuje mimořádná tvrzení mj. o tom, že je inspirována Bohem. Důkaz vnitřní jednoty Bible, důkaz nadčasovosti morálky Bible, důkaz naplnění proroctví Bible o příchodu Spasitele na Ježíši Kristu, důkaz souladu Bible s vnějšími zdroji historických poznatků a důkaz souladu mezi současnými texty knih Bible a původními texty, dle mého názoru potvrzují, že Bible je věrohodná a že je tedy pravdivým Božím slovem, kterým nám lidem všemohoucí Bůh sděluje závažná poselství pro náš život zde na zemi a ve věčnosti. Jedním z nich je, že nás bude jednoho dne soudit za naše hříchy prostřednictvím Ježíše, o čemž nám poskytl důkaz tím, že jej vzkřísil z mrtvých. Trestem za hřích je smrt. Všichni zhřešili a zaslouží si trest, ale Ježíš vzal tento trest na

sebe za každého kdo v něj uvěří a přijme jej za svého Pána a Spasitele:

Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu(g). Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých.“ (Skutky 17:30-31 CEP2001)

...všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; (Římanům 3:23 CEP2001)

Nebo odplata za hřích *jest* smrt, ale milost Boží život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem. (Římanům 6:23 KB1613)

Nezahazujte naději na věčný život, ale přijměte záchranu prostřednictvím Ježíše Krista.

(B 30.12.2012 Poslední revize L 17.02.2016)

Robert Hodanko